

Datum: 2024-09-11
Ärendenummer: SLK-2024-00585

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia: marie.ek@regeringskansliet.se
Diarienummer: A2024/00369

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

Göteborgs Stad delar i stort utredningens utgångspunkter och avvägningar och välkomnar ett mer inkluderande jämställdhetsmål där hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) ingår. Göteborgs Stad anser, i likhet med utredningen, att styrningen och uppföljningen bäst hålls ihop genom ett delmål om våld, inte fler. Det bidrar till att hålla nere den administration som uppföljning innebär, även för kommunerna. Vidare delar Göteborgs Stad utredningens analys att sakområdet HRV är i behov av allt från ökad kompetens, till säkra riskbedömningar, adekvata insatser för stöd och skydd samt mer forskning kring både våldsförebyggande metoder samt metoder för att bryta pågående våld i en hederskontext. HRV skiljer sig på många sätt från annat våld som utövas i nära relationer och kräver särskild kompetens och särskilda insatser. Trots att hederskontexten är både starkt patriarkal och heteronormativ är äldre kvinnor ofta en aktiv part i kontrollen av yngre flickor och kvinnor i släkten och utövar också våld. Den heteronormativa aspekten av hederskulturen gör att hbtqi-personer är särskilt utsatta för våld och övergrepp. Göteborgs Stad bedömer att en organisering och struktur för ett verkningsfullt och professionaliserat arbete kan byggas upp i offentlig sektor för att motverka HRV även om den nationella styrningen hålls ihop med den övriga jämställdhetspolitiken. Sakkompetensen om HRV bör därför även fortsättningsvis värnas och spridas.

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att nuvarande delmåls formulering ofta tolkas snävt och att vissa grupper har svårare att få tillgång till stöd och skydd, trots utsatthet för våld i nära relation. Det gäller framför allt hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning, men även personer som utnyttjas i prostitution eller människohandel, äldre och män. Uteblivet stöd påverkar både tillit till socialtjänst och benägenheten att anmäla brott till polisen bland dessa grupper. Samtidigt noterar Göteborgs Stad att användningen av det mer neutrala begreppet "våld i nära relation" som används för att inkludera fler, tenderar att förbise det patriarkala våld som utövas av män mot kvinnor utanför det som definieras som nära relation, som sexuellt våld och våldtäkter där förövaren är okänd, samt sexuella trakasserier i offentlig miljö (både fysisk och digital). Dessa våldstyper ingår i delmålet, både det nuvarande och föreslagna. Göteborgs Stad medskick inför slutbetänkande och den målkommentar som planeras för är därför att det är av stor vikt att det könsspecifika våldet även fortsättningsvis belyses,

analyseras och resurssätts effektivt, samtidigt som en inkludering av fler målgrupper genomförs.

Avslutningsvis bedömer Göteborgs Stad att det krävs en förflyttning i det praktiska arbetet i form av ökad kunskap och förståelse för våld i nära relation och målgruppsanpassade insatser. På så sätt kan syftet att fler våldsutsatta får stöd och skydd på lika villkor uppnås.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Jenny Broman (V) och Axel Josefson (M) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som anges ovan samt avslag på yrkande från SD den 6 september 2024 (bilaga A).

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att kommunstyrelsens yttrande skulle ha den lydelse som framgår av yrkande från SD den 6 september 2024 (bilaga A).

Vid omröstning röstade Axel Josefson (M), Daniel Bernmar (V), Hampus Magnusson (M), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Martin Wannholt (D), Jenny Broman (V), Axel Darvik (L), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP), tjänstgörande ersättaren Nina Miskovsky (M) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Jenny Bromans och Axel Josefsons yrkande.

Jörgen Fogelklou (SD) röstade för bifall till det egna yrkandet.

Kommunstyrelsen beslutade med tolv röster mot en att bifalla Jenny Bromans och Axel Josefsons yrkande.

Representanterna från L, D och M antecknade som yttrande en skrivelse från den 9 september 2024 (bilaga B.)

Göteborg den 11 september 2024

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Bilaga A

Yrkande (SD)

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Ärende 15

Yrkande angående – Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remissen Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21), i enlighet texten i detta yrkande, översänds till Arbetsmarknadsdepartementet.

Yrkandet:

Göteborgs Stad delar i stort utredningens utgångspunkter och avvägningar och välkomnar ett mer inkluderande jämställdhetsmål där hedersrelaterat våld och förtryck (HRV) ingår. Göteborgs Stad anser, i likhet med utredningen, att styrningen och uppföljningen bäst hålls ihop genom ett delmål om våld, inte fler. Det bidrar till att hålla nere den administration som uppföljning innebär, även för kommunerna. Vidare delar Göteborgs Stad utredningens analys att sakområdet HRV är i behov av allt från ökad kompetens, till säkra riskbedömningar, adekvata insatser för stöd och skydd samt mer forskning kring både våldsförebyggande metoder samt metoder för att bryta pågående våld i en hederskontext. HRV skiljer sig på många sätt från annat våld som utövas i nära relationer och kräver särskild kompetens och särskilda insatser. Trots att hederskontexten är både starkt patriarkal och heteronormativ är äldre kvinnor ofta en aktiv part i kontrollen av yngre flickor och kvinnor i släkten och utövar också våld. Den heteronormativa aspekten av hederskulturen gör att hbtqi-personer är särskilt utsatta för våld och övergrepp. Göteborgs Stad bedömer att en organisering och struktur för ett verkningsfullt och professionaliserat arbete kan byggas upp i offentlig sektor för att motverka HRV även om den nationella styrningen hålls ihop med den övriga jämställdhetspolitiken. Sakkompetensen om HRV bör därför även fortsättningsvis värnas och spridas.

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att nuvarande delmåls formulering ofta tolkas snävt och att vissa grupper har svårare att få tillgång till stöd och skydd, trots utsatthet för våld i nära relation. Det gäller framför allt hbtqi-personer och personer med funktionsnedsättning, men även personer som utnyttjas i prostitution eller människohandel, äldre och män. Uteblivet stöd påverkar både tilliten till socialtjänst och benägenheten att anmäla brott till polisen bland dessa grupper. Begreppet "mäns våld mot kvinnor" är inarbetat, men tenderar att tolkas bokstavligt, vilket riskerar att exkludera andra grupper. Därför bör det övervägas att formulera ett mål som inte är könsspecifikt, så att fler grupper omfattas.

Göteborgs Stad anser även i samband med revidering av de jämställdhetspolitiska målen att delmål 4, som handlar om en jämn fördelning av det obetalda hushållsarbetet, är överflödigt. Varje delmål innebär en administrativ börda, och detta delmål bör inte vara ett politiskt mål över huvud taget, eftersom fördelningen av obetalt hushållsarbete är en fråga som bäst bestäms inom respektive hushåll. Även om en jämställd fördelning inte är en dålig sak, bör den inte regleras politiskt. Det politiska fokuset bör ligga på att skapa förutsättningar för frivillighet och självbestämmande inom hushållen, snarare än att försöka styra och följa upp sådana privata angelägenheter.

Skrivelsen från Arbetsmarknadsdepartementet nämner även att målen ska omfatta alla oavsett kön och inkluderar specifikt ickebinära personer. Det är viktigt att notera att det biologiskt sett endast finns två kön – man och kvinna – men att det samtidigt finns flera könsidentiteter som individer kan identifiera sig med. Den nuvarande formuleringen riskerar att öppna upp för en diskussion om att inkludera alla möjliga könsidentiteter, vilket kan uppfattas som en politisering av ett annars klart och biologiskt definierat begrepp. För att bibehålla tydlighet och undvika exkluderande tolkningar bör formuleringen ändras till "män, kvinnor samt personer med andra könsidentiteter."

Bilaga B

Yttrande (L), (D) och (M)

Kommunstyrelsen 2024-09-11

Ärende 15

Yttrande angående – Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld (SOU 2024:21)

Vi välkomnar utredningens arbete med att ta fram en mer inkluderande målformulering för arbetet mot våld. Vi är överens om att en bredare och mer inkluderande strategi är nödvändig för att bemöta olika former av våld i vårt samhälle. Särskilt viktigt är att detta delmål tar hänsyn till våldsutsatthet bland hbtqi-personer, personer med funktionsnedsättning och våldsformer som prostitution och människohandel.

Dock vill vi uttrycka vår oro över att hedersrelaterat våld och förtryck inte föreslås bli ett eget delmål, utan inkluderas under samma paraply som övrigt könsrelaterat våld. Vi menar att denna sammanblandning riskerar att suddas ut de specifika och unika karaktärsdragen hos hedersrelaterat våld och förtryck. Till skillnad från annat könsrelaterat våld, som ofta utförs av en enskild person i nära relationer, är hedersrelaterat våld djupt rotat i kollektiva strukturer där ett helt nätverk av släktingar, grannar eller till och med samfund kan vara involverade i att upprätthålla förtrycket.

Det hedersrelaterade våldet kännetecknas av att det inte nödvändigtvis ses som något negativt i den omgivande kulturen, utan istället uppmuntras och försvaras av stora delar av det kollektiva sammanhanget. Detta gör att hedersrelaterat våld behöver särskiljas och behandlas som ett unikt problemområde, där insatser måste utformas på ett sätt som tar hänsyn till denna specifika dynamik. Vi anser att ett särskilt delmål för hedersrelaterat våld hade varit ett viktigt steg för att synliggöra och effektivisera arbetet med att förebygga och bekämpa denna våldsform.

Vidare vill vi understryka vikten av att fortsatt värna om den kompetens och de resurser som finns kring hedersrelaterat våld och förtryck. Den expertis som har byggts upp inom detta område måste stärkas ytterligare, särskilt i form av utbildningsinsatser för skolpersonal, socialtjänst och andra myndigheter som möter våldsutsatta.

Sammantaget menar vi att det finns goda skäl för att skapa ett särskilt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck, för att inte osynliggöra detta allvarliga samhällsproblem i en bredare kategori av könsrelaterat våld. Vi hoppas att detta beaktas i det fortsatta arbetet och i slutbetänkandet.